

Реферати

**ПУТИ ИНТЕГРАЦИИ БАЗОВЫХ ЗНАНИЙ И
ФОРМИРОВАНИЕ КЛИНИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ У
СТУДЕНТОВ ВО ВРЕМЯ ИЗУЧЕНИЯ
ТЕРАПЕВТИЧЕСКОЙ СТОМАТОЛОГИИ**

Каюкова В. Д.

Статья посвящена вопросам интеграции теоретических знаний студентов в их клиническую практику на кафедре терапевтической стоматологии. Аргументируется необходимость поиска новых методических приемов, которые позволили бы комплексно оценивать уровень знаний студентов, были бы унифицированы с обозначением четких критериев, которые определяют степень теоретической подготовки студента, и позволяли бы формировать навыки клинического мышления. Целью работы был поиск путей формирования и оценки клинического мышления студентов-стоматологов при их обучении на кафедре терапевтической стоматологии во время разных тематических модулей. Создан банк теоретическо-клинических задач, примеры которых описаны в данной статье. Последние посвящены структуре и патологии периодонта. Таким образом, подобные задачи позволяют достаточно эффективно интегрировать теоретические знания в клиническую практику студента.

Ключевые слова: педагогика, клиническое мышление, терапевтическая стоматология, периодонт.

Стаття надійшла 3.09.2015 р.

**THE WAYS OF BASIC KNOWLEDGE
INTEGRATION AND FORMATION OF CLINICAL
THINKING STUDENTS IN LEARNING AT THE
DEPARTMENT OF THERAPEUTIC DENTISTRY**

Kayukova V. D.

The paper is dedicated to theoretical knowledge integration students into their clinical practice in learning at the department of therapeutic dentistry. It is necessary to finding new teaching methods, which allow to assess the level of knowledge of students, as well as to denote of clear criteria that determine the level of theoretical competence of the student and allowed to develop the skills of clinical thinking. The aim of this job where finding the ways of formation and evaluation of clinical thinking dental students during passing by them different thematic modules at the therapeutic dentistry department. It was prepared the list of theoretical-clinical tasks, examples of which described at this article. They are dedicated to structure and pathology of periodontium. Such of tasks allow quite effectively provide theoretical knowledges into the clinical education of students.

Key words: pedagogic, clinical thinking, therapeutic dentistry, periodontium.

УДК 616

В. М. Рещта, *Г. А. Єрошенко, *О. Д. Лисаченко, *Г. М. Климач
**Полтавська гімназія «Здоров'я» №14, м. Полтава, *ВДНЗ України «Українська медична
стоматологічна академія»**

**СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я, ЯК ОДИН ІЗ НАЙБІЛЬШ ВАГОМИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ
ФАКТОРІВ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ**

За результатами проведеного емпіричного дослідження можна зробити висновок, студенти і учні старших класів в першу чергу цінують моральність, етику, культуру, екологічні ж цінності посідають у них друге місце. У ставленні до власного здоров'я у студентів визначено систему індивідуальних вибіркових зв'язків особистості з різноманітними явищами навколишньої дійсності, що сприяють або, навпаки, загрожують здоров'ю людей, а також певне оцінювання індивідом свого психічного чи фізичного стану. Існує вікова динаміка значущості здоров'я. Молоді люди, звичайно, ставляться до проблеми здоров'я як до чогось важливого, але абстрактного, такого, що не має до них прямого стосунку. Якщо вони їй приділяють увагу здоров'ю, то головним чином його фізичній складовій. У їхньому розумінні психологічне і соціальне здоров'я не посідають належного місця в категорії цінностей. Вік і самооцінка здоров'я перебувають в оберненій залежності.

Ключові слова: психологічне і соціальне здоров'я, особистість.

На різних етапах розвитку суспільства вивченню проблем здоров'я завжди приділялася велика увага, оскільки здоров'я беззаперечно входить до числа вищих цінностей. Представники різних наук та фахів робили спроби проникнути в таємниці феномена здоров'я, визначити його сутність для того, щоб навчитися вміло керувати ним, економно використовувати здоров'я протягом усього життя та знаходити засоби для його збереження. Здоров'я є одним з головних компонентів людського капіталу і, в сукупності з рядом інших факторів, визначає не лише можливості окремого індивіда, але й потенціал країни, становить основу її економічного та духовного розвитку [2, с.15]. Протягом останніх десятиріч в Україні фіксується істотне погіршення стану здоров'я населення, що відображається у зростанні рівня захворюваності, смертності та скороченні тривалості життя. Негативні тенденції щодо погіршення стану здоров'я фіксуються не лише серед старших вікових категорій, але й серед молоді, в першу чергу через низький рівень фізичного виховання молоді. За час навчання у загальноосвітньому навчальному закладі школярі втрачають щонайменше третину свого здоров'я [4, с.23]. Формування здорового способу життя є одним із важливих завдань держави, суспільства, різних відомств і служб, громадських організацій.[1, с.142]

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) визначає поняття "здоров'я" як стан повного фізичного, психічного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороби, тобто це фізична, соціальна, психологічна гармонія людини, доброзичливі взаємовідношення з людьми, природою і самим собою [5, с. 18]. Здоров'я - неоціненний скарб кожної людини, який потрібно берегти вже в молодому віці. Від обраного людиною способу життя залежить стан її здоров'я у майбутньому. Пріоритетом має стати здоровий спосіб життя, але наразі він ще не є загальноприйнятим в українському суспільстві. Тому є нагальна потреба у формуванні здорового способу життя серед населення країни, особливо у молодіжному середовищі через відмову від шкідливих звичок, дотримання правил гігієни, загартування, заняття фізичною культурою та спортом [4, с.41].

Проблема ставлення до здоров'я привертає увагу багатьох учених та досить активно розглядається у роботах філософів, соціологів, психологів, педагогів, таких як Р. Березовська, С. Дерябо, Л. Водогрєєва, І. Журавльова, В. Кабаєва, В. Каган, Г. Нікіфоров, В. Петленко, В. Розін, В. Ясвін та багатьох інших. Провідна роль розв'язанні цієї проблеми належить до медичних працівників, що є як носіями первинної інформації про стан населення, а й єдиними реальними особами, які можуть дати рекомендації кожному пацієнтові лікувального закладу по корекції здоров'я.

Метою роботи було встановити, чи ведуть студенти – медики ВДНЗ «УМСА» та школярі полтавської гімназії «Здоров'я» № 14 здоровий спосіб життя та визначити ставлення молоді до здорового способу життя та до факторів, які впливають на стан здоров'я.

Результати дослідження та їх обговорення. Завдання було дізнатись, як відносяться студенти до різних способів покращення свого здоров'я і головне –профілактики: спорту, відсутності шкідливих звичок, вчасного звертання до фахівців тощо. Проведено анкетування респондентів - старшокласників полтавської гімназії «Здоров'я» № 14 та студентів другого курсу ВДНЗ «УМСА». Одночасно вимірювався рівень поінформованості з питань збереження здоров'я. У анкетуванні взяли участь 270 респондентів різних вікових груп. Студенти – медики 210 осіб, учні старших класів - 60 осіб. За спеціальними методиками, що використовуються для визначення ставлення до здоров'я опитувальник "Ставлення до здоров'я" Р. Березовської та тест «Індекс відношення до здоров'я» Дерябо С., Ясин В. [3, с. 396–408].

Респондентам було запропоновано питання в яких потрібно було відмітити правильну відповідь. Питання сформовані за шкалами: когнітивна; емоційна, поведінкова, ціннісно-мотиваційна. Аналізуючи результати тестів, ми виділили рівні адекватного й неадекватного ставлення до свого здоров'я (низький, середній, високий рівні). Слід відмітити, що більшість студентів та учнів старших класів хоча і дійсно дбають про власне здоров'я, але не готові змінювати власне оточення, пропагувати здоровий спосіб життя. Можливо, це пов'язано з загальними тенденціями в нашому суспільстві. Оцінка результатів анкетування показала достатню поінформованість досліджених про принципи здорового способу життя. Так, серед чинників, які сприяють збереженню здоров'я населення, респонденти відзначили раціональне, збалансоване харчування, хороші міжособисті стосунки, матеріальний статок.

Висновок

За результатами проведеного емпіричного дослідження можна зробити висновок, студенти і учні старших класів в першу чергу цінують моральність, етику, культуру, екологічні ж цінності посідають у них друге місце. У ставленні до власного здоров'я у студентів визначено систему індивідуальних вибіркових зв'язків особистості з різноманітними явищами навколишньої дійсності, що сприяють або, навпаки, загрожують здоров'ю людей, а також певне оцінювання індивідом свого психічного чи фізичного стану. Існує вікова динаміка значущості здоров'я. Молоді люди, звичайно, ставляться до проблеми здоров'я як до чогось важливого, але абстрактного, такого, що не має до них прямого стосунку. Якщо вони й приділяють увагу здоров'ю, то головним чином його фізичній складовій. У їхньому розумінні психологічне і соціальне здоров'я не посідають належного місця в категорії цінностей. Вік і самооцінка здоров'я перебувають в оберненій залежності.

Список літератури

1. Бебешко П.С. Основи профілактичної медицини: підручник / П. С. Бебешко // - 2-е вид., перероб. Та допов.- К.: ВСВ «Медицина», - 2011. -184с.
2. Войтенко В.П. Здоровье здоровых. Введение в синологию / В. П. Войтенко // - К.: Здоров'я, - 1991. - 246 с.
3. Волкова А. Н. Диагностика здоровья. Психологический практикум/ под ред.. Г.С. Никифорова / А. Н. Волкова, З.Ф. Дудченко, Г.С. Никифоров // –СПб.: Речь, - 2007. - 950с.

4. Львовичкіна А. М. Екологічна психологія: Навчальний посібник / А.М. Львовичкіна // - К.: Міленіум, - 2003. - 120 с.
5. Страшко С. В. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛСНІДу / С. В. Страшко, Л. А. Животовська, О. Д. Гречишкіна [та ін.] // - К.: Освіта України, - 2005. - 291 с.

Реферати

**ОТНОШЕНИЕ К ЗДОРОВЬЮ, КАК ОДИН ИЗ НАИБОЛЕЕ
ВЕСОМЫХ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ
СТАНОВЛЕНИЯ ЛИЧНОСТИ**

**Решта В.М., Ерошенко Г.А., Лисаченко О.Д.,
Климач Т.Н.**

По результатам проведенного эмпирического исследования можно сделать вывод, студенты и учащиеся старших классов в первую очередь ценят нравственность, этику, культуру, экологические же ценности занимают в них второе место. В отношении к собственному здоровью у студентов определена система индивидуальных избирательных связей личности с различными явлениями окружающей действительности, способствуют или, наоборот, угрожают здоровью людей, а также определенное оценивания индивидом своего психического или физического состояния. Существует возрастная динамика значимости здоровья. Молодые люди, конечно, относятся к проблеме здоровья как к чему-то важному, но абстрактного, такого, что не имеет к ним прямого отношения. Если они и уделяют внимание здоровью, то главным образом его физической составляющей. В их понимании психологическое и социальное здоровье не занимают должного места в категории ценностей. Возраст и самооценка здоровья находятся в обратной зависимости.

Ключевые слова: психологическое и социальное здоровья, личность.

**ATTITUDE TOWARDS HEALTH AS ONE OF
THE MOST SIGNIFICANT FORMATIVE
PSYCHOLOGICAL FACTORS**

**Reshta V.M., Yeroshenko G.A., Lysachenko O.D.,
Klymach T.N.**

As a result of empirical research it can be concluded, students and high school students especially appreciate the morality, ethics, culture and environmental values as they take second place. With regard to their own health students defined the system of individual electoral links with a person different phenomena of reality, contribute to or, conversely, threaten the health of people, as well as certain individual evaluation of his mental or physical condition. There are age dynamics of the importance of health. Young people, of course, relate to the issue of health as something important, but abstract, such that it has no direct relation to him. If they pay attention to the health, it is mainly its physical component. In their understanding of the psychological and social health do not occupy a proper place in the category of values. The age and health of self-esteem are inversely related.

Key words: psychological and social women, personality.

Стаття надійшла 12.09.2015 р.